

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การศึกษาภาวะราคาสินค้าในประเทศมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากจะทำให้ทราบถึงเสถียรภาพของราคาสินค้าและบริการในประเทศนั้น โดยภาวะที่ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อย ๆ (Rising Price) อย่างต่อเนื่อง เรียกว่าการเกิดภาวะเงินเฟ้อ (Inflation) ทั้งนี้ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นนั้นมีหลายขนาดแตกต่างกันตามความรุนแรงของระดับราคาสินค้าที่สูงขึ้น หากภาวะเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นแต่เพียงเล็กน้อย (Creeping Inflation หรือ Mild Inflation) จะมีส่วนช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ เนื่องจากจะสร้างสิ่งจูงใจแก่ผู้ประกอบการให้มีการลงทุนเพิ่มมากขึ้น เพราะธุรกิจสามารถมองเห็นกำไรจากราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น เมื่อการลงทุนสูงขึ้น จะส่งผลให้การขยายการผลิตเพิ่มมากขึ้น ผลที่ตามมาคือการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น การว่างงานลดลง แต่หากภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นมากและมีความผันผวน หรือเรียกว่าการเกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง (Hyper Inflation) นั้นจะทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เงินไม่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของการแลกเปลี่ยน ไม่ทำหน้าที่เป็นหน่วยวัดมูลค่าหรือรักษามูลค่าอีกต่อไป เนื่องจากการเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วของระดับราคานี้ทำให้ค่าของเงินลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้น้อยลงในจำนวนเงินเท่าเดิม หรือถ้าต้องการสินค้าปริมาณเท่าเดิมต้องใช้จำนวนเงินมากขึ้น ทำให้ประชาชนใช้จ่ายเงินมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ภาวะเงินเฟ้อยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้เงินที่ออมไว้เพื่อใช้ในอนาคตมีความสามารถในการจับจ่ายน้อยลง อีกทั้งยังทำให้รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากมีค่าลดลงด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการครองชีพของประชาชน และการขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งนี้การที่ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อย ๆ นั้นไม่ได้หมายความว่าราคาสินค้าทุกชนิดต้องสูงขึ้น หากแต่ราคาสินค้าบางชนิดอาจลดลง ราคาสินค้าบางชนิดอาจคงที่ก็ได้ สิ่งสำคัญคือราคาสินค้าทั้งหมดรวมกัน โดยเฉลี่ยแล้วต้องสูงขึ้นถ้าภาวะราคาสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหรือภาวะเงินเฟ้อสูงอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

1. สำหรับผู้ส่งออก หากภาวะเงินเฟ้อในประเทศใดสูงกว่าประเทศคู่ค้าหรือประเทศคู่แข่งทางการค้าจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันของภาคการส่งออกลดลง เพราะค่าจ้างแรงงานและต้นทุนการผลิตในประเทศจะเพิ่มขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อที่สูง และถ้าสินค้าส่งออกของ

ประเทศนั้นแข่งขันกับประเทศอื่นไม่ได้ ก็จะเป็นผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงานและการผลิต

2. สำหรับประชาชนและผู้บริโภค ราคาของสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง หรือจำนวนเงินเท่าเดิมแต่ซื้อสินค้าได้น้อยลง

3. สำหรับผู้ออม ภาวะเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงทำให้เงินที่ออมไว้เพื่อใช้ในอนาคติความสามารถในการจับจ่ายน้อยลงและยังทำให้รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากมีค่าลดลงด้วย

4. สำหรับภาคธุรกิจ ภาวะเงินเฟ้อสูงอย่างต่อเนื่องจะทำให้สาธารณชนและภาคธุรกิจมีความไม่แน่นอนในการวางแผนธุรกิจเนื่องจากไม่แน่ใจว่าต้นทุนการผลิตในอนาคตจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างไร นอกจากนี้อาจมีผลต่อเนื่องถึงค่าจ้างแรงงานที่อาจต้องปรับสูงขึ้น ทำให้เกิดการคาดการณ์ว่าราคาสินค้าจะแพงอย่างต่อเนื่องในอนาคต สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่สร้างความไม่แน่นอนให้แก่ภาคธุรกิจซึ่งไม่เป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ

5. สำหรับระบบเศรษฐกิจโดยรวม ภาวะเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงทำให้การกระจายรายได้ของคนในประเทศมีความไม่เท่าเทียมกันมากขึ้น ผู้ที่มีทรัพย์สินคงทน เช่น ที่ดิน หรือ ทองคำ จะไม่สูญเสียมูลค่าที่แท้จริงของทรัพย์สินไปกับภาวะเงินเฟ้อ ในขณะที่ผู้ที่มีทรัพย์สินในรูปของเงินสดหรือ เงินฝากตลอดจนผู้มีรายได้ประจำที่เป็นตัวเงินคงที่จะสูญเสียมูลค่าที่แท้จริงของรายได้และทรัพย์สินดังกล่าวไปกับภาวะเงินเฟ้อ

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าอัตราดอกเบี้ย และอัตราเงินเฟ้อนั้นเป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีความเชื่อมโยงกับภาวะการทางเศรษฐกิจดังแสดงได้ตามรูปที่ 1.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อ (CPI) อัตราเงินเฟ้อ (PPI) อัตราดอกเบี้ย MLR และอัตราดอกเบี้ย MRR ระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึงปี พ.ศ. 2552 ดังจะเห็นได้ว่าทางการได้มีการใช้นโยบายทางการเงินโดยการเพิ่มหรือลดอัตราดอกเบี้ยในการควบคุมภาวะการทางเศรษฐกิจ ดังเช่นการเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันโลก (Oil Shock) ครั้งที่ 2 ในช่วงปี พ.ศ. 2522 -2524 กลุ่ม OPEC ปรับราคาน้ำมันเพิ่มขึ้นจาก \$12.7 เป็น \$34 ต่อบาร์เรล ส่งผลให้ประเทศไทยประสบปัญหาเงินเฟ้อสูงถึง 20% ต่อปี ทางการจึงใช้นโยบายการเงินอย่างเข้มงวดเพื่อควบคุมการขยายตัวของอุปสงค์ในประเทศ และมีการปรับอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานเพิ่มขึ้นถึง 6 ครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ รวมถึงวิกฤตการณ์ทางการเงินที่ร้ายแรงอีกครั้งเกิดขึ้นในปี 2540 เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ตรวจสอบสถานะทางการเงินของสถาบันการเงินหลายแห่ง และพบว่าขาดสภาพคล่องรวมทั้งมีเงินกองทุนต่ำกว่าเกณฑ์ ตลอดจนมีปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-performing loans; NPLs) ในสัดส่วนสูงจนเป็นอันตรายต่อการดำเนินธุรกิจ ขณะเดียวกันฐานะเงินทุนสำรองของประเทศลดลงจำนวนมากจากการป้องกันการเก็งกำไรค่าเงินบาท จนในที่สุดรัฐบาลต้อง

ประกาศลอยตัวค่าเงินบาทในเดือนกรกฎาคม 2540 ทำให้ภาระหนี้ต่างประเทศของภาครัฐ และ เอกชนมากขึ้นทันทีอย่างทวีคูณ รวมถึงเงินทุนต่างประเทศไหลออกอย่างต่อเนื่องจนในที่สุดรัฐบาล ไทยต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund, IMF) ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งไทยต้องมีพันธะในการรักษาระเบียบบินัย ทางการเงินและการคลังตามกฎเกณฑ์ของ IMF โดยการให้ปรับราคาบริการสาธารณูปโภคให้ สอดคล้องกับต้นทุนการผลิต การเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับสถาบันการเงินโดยการประกาศ ปิดสถาบันการเงินชั่วคราวอีก 58 แห่ง จาก 91 แห่งในเดือนสิงหาคม 2540 และหลังจากนั้นอีก 1 ปี ต่อมา กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินจึงได้ประกาศว่ามีเพียงสถาบันการเงิน เพียง 2 แห่ง จาก 58 แห่ง เท่านั้นที่แผนฟื้นฟูกิจการได้ผ่านการอนุมัติว่ามีความเข้มแข็งของฐานะ ทางการเงินเพียงพอ และสามารถเปิดกิจการได้อีกครั้ง นอกจากนี้รัฐบาลไทยยังต้องมีการกำหนด เป้าหมายรวมของเศรษฐกิจมหภาค อันได้แก่ การรักษาการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมไปถึงการ ควบคุมอัตราเงินเฟ้อ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถกล่าวได้ว่าเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยจะเป็นตัวแปรที่ สำคัญในการชี้วัดภาวะการณทางเศรษฐกิจ

ทั้งนี้นอกจากอัตราเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยจะเป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีความ เชื่อมโยงกับภาวะการณทางเศรษฐกิจ แล้วตัวแปรทางเศรษฐกิจทั้งสองยังมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและ กัน ทั้งนี้เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสามารถมองได้สองด้านคือ ด้านหนึ่งเป็นรายได้ หรือผลตอบแทนที่ ผู้ออม ได้รับ อีกด้านหนึ่งเป็นต้นทุนที่ผู้กู้ยืมต้องจ่าย ดังนั้นการที่ผู้ออมจะเลือกลงทุนทางการเงิน ชนิดใด หรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับแต่เพียงอย่างเดียว เพราะค่าของเงินใน อนาคตมักจะไม่แน่นอน และผันแปรไปตามภาวะเงินเฟ้อ ทั้งนี้เนื่องจากในตลาดเงินแต่ละ ประเทศ อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน (Nominal Interest Rate) จะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยแท้จริง (Real Interest Rate) บวกอัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Inflation Rate) ตามผลกระทบแบบ ฟิชเชอร์ (Fisher Effects) ของ Irving Fisher ส่งผลให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและ การวางแผนงานขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการนำตัวแปรทางเศรษฐกิจที่สำคัญทั้ง สองมาประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ

ดังจะเห็นได้จากคณะกรรมการนโยบายการเงิน หรือ กนง. ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีการประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาวะการณทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการวิเคราะห์ อัตราเงินเฟ้อ และจัดทำรายงานแนวโน้มเงินเฟ้อเป็นรายไตรมาสเพื่อกำหนดนโยบายการเงินในการ ที่จะสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และความมีเสถียรภาพภายในประเทศทางด้าน ราคา (Internal Stability) รวมถึงการติดตามเสถียรภาพภายนอก (External Stability) ตลอดจนความ ไม่สมดุลที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทางการเงิน (Financial Imbalance) ในภาคเศรษฐกิจนั้น ได้มีการนำ

อัตราดอกเบี้ย และอัตราเงินเฟ้อมาประกอบการพิจารณาคัดสินใจกำหนดนโยบายทางการเงิน ดังจะเห็นได้จากจากรายงานแนวโน้มเงินเฟ้อจากธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำเดือนมกราคม 2552 ได้รายงานถึงสถานะเงินเฟ้อในช่วงปี 2551 และได้มีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายร้อยละ 1.00 ต่อปี เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2551 ซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้ทยอยปรับอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงลงทั้งเงินฝากและเงินกู้ ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 3 เดือนและ 12 เดือนของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่ง ณ สิ้นไตรมาสเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.41 และ 1.75 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ 4 แห่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.75 ต่อปี อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสที่ผ่านมาเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อลดลงเร็วกว่าอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ที่แท้จริง (อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ที่แท้จริง = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR - อัตราเงินเฟ้อทั่วไป) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนที่แท้จริง (อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน - ประมาณการอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย 1 เดือนข้างหน้า) ณ สิ้นไตรมาสปรับเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยในไตรมาสก่อนที่ร้อยละ 0.04 และ 2.30 ต่อปี มาอยู่ที่ร้อยละ 4.83 และ 3.56 ต่อปีตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญในการควบคุมดูแล รักษาเสถียรภาพทางด้านราคาอย่างใกล้ชิด จึงกล่าวได้ว่าการดำเนินการกำหนดนโยบายการเงินในประเทศต่างๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะใช้กรอบนโยบายใดก็ตาม หนึ่งในพันธกิจหลัก คือการดูแลรักษาเสถียรภาพทางด้านราคา ทั้งนี้เนื่องจากเสถียรภาพทางด้านราคาซึ่งสะท้อนในรูปของอัตราเงินเฟ้อถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการชี้วัดฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือการมีอัตราเงินเฟ้อที่ต่ำและไม่ผันผวน นั้นจะช่วยรักษาอำนาจซื้อ หรือมูลค่าของเงินในมือประชาชนไม่ให้ปรับลดลงเร็วอย่างต่อเนื่องในอนาคตและช่วยลดความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อภาคตัดสินใจบริโภค และลงทุนของภาคเอกชน จนมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพการผลิต (Potential Output) ของเศรษฐกิจได้ ตลอดจนจะช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของภาคธุรกิจทั้งในและต่างประเทศอีกด้วย

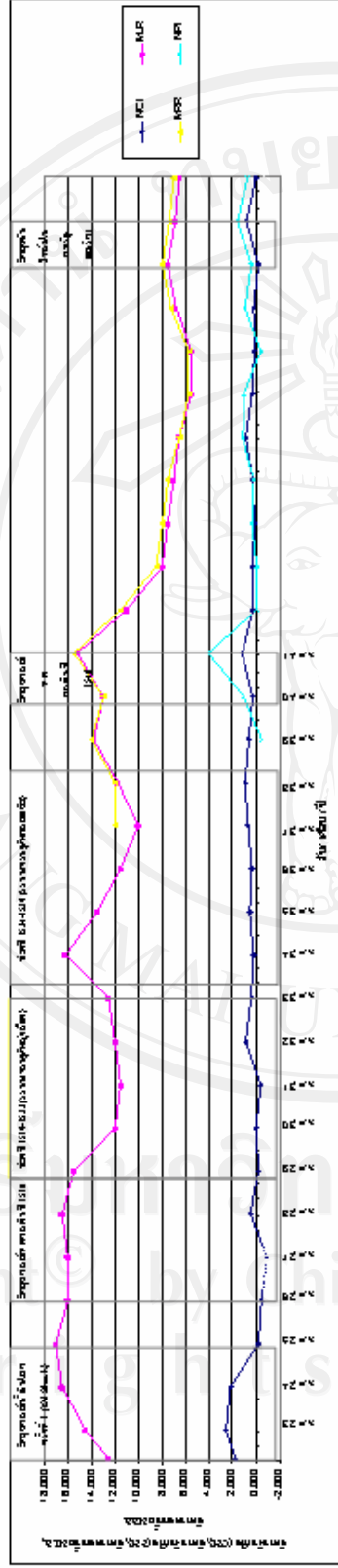
ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้การพยากรณ์ภาวะเงินเฟ้อในอนาคตมีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เนื่องจากการคาดการณ์เงินเฟ้อในอนาคตจะมีผลต่อค่าใช้จ่ายของประชาชนและการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างในประเทศ โดยเมื่อประชาชนคาดการณ์ว่าเงินเฟ้อจะอยู่ในระดับสูงก็จะใช้จ่ายมากขึ้นในปัจจุบัน และแรงงานก็จะเรียกร้องให้ปรับค่าจ้างเพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเฟ้อที่คาดการณ์ไว้ การคาดการณ์เงินเฟ้อมีผลให้อุปสงค์เพิ่มขึ้นและต้นทุนเพิ่มขึ้นพร้อมกัน ดังนั้นในเชิงทฤษฎีนอกจากการคาดการณ์เงินเฟ้อในอนาคตจะมีผลอย่างมากต่ออัตราเงินเฟ้อในปัจจุบัน แล้วยังสามารถนำมาประกอบการพิจารณาในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมถึงใช้

เป็นแนวทางในการวางแผนงานและกำหนดนโยบายขององค์กรทั้งทางภาครัฐและเอกชนอันจะมี
ส่วนช่วยส่งเสริมให้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รูปที่ 1.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการผลิต (Consumer Price Index), อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการผลิต (Producer Price Index), อัตราดอกเบี้ย MRR, อัตราดอกเบี้ย MLR และอัตราดอกเบี้ย MRR ระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึงปี พ.ศ. 2552

ที่มา: จากการทำนาย

ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) แหล่งที่มา: จากศูนย์การเงินและการลงทุน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Finance and Investment Center: FIC)

ข้อมูลดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index) แหล่งที่มา: จากศูนย์การเงินและการลงทุน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Finance and Investment Center: FIC)

อัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate) แหล่งที่มา: จาก website <http://www.bot.or.th> ของธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราดอกเบี้ย MLR (Minimum Loan Rate) แหล่งที่มา: จาก website <http://www.bot.or.th> ของธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: INCI คือ อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการผลิตที่เปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index)

ข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

INPI คือ อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการผลิตที่เปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index)

ข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

MRR (Minimum Retail Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี

ข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

MLR (Minimum Loan Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

ข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความผันผวน, ความสัมพันธ์ของความผันผวน และความสัมพันธ์ของตัวแปรสุ่ม (Standardized shocks) ของอัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากตัวแปรสุ่ม และอิทธิพลจากความผันผวนในอดีตที่มีผลต่อความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยในปัจจุบัน

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงความสัมพันธ์ของความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยของประเทศไทย เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์อัตราเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงเป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณาในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานและกำหนดนโยบายขององค์กรทั้งทางภาครัฐและเอกชน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า วิจัย วิจัยพยากรณ์อื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยในครั้งนี้จะทำการศึกษาความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ 2 แบบด้วยกันคือ

1. อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index)
2. อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index)

โดยจะทำการศึกษาความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย 2 ประเภทคือ

1. อัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate)
2. อัตราดอกเบี้ย MLR (Minimum Loan Rate)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประเภทอนุกรมเวลา (Time Series Data) รายเดือน โดยใช้ช่วงเวลาในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) และอัตราดอกเบี้ย MLR (Minimum Loan Rate) ข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 รวมระยะเวลา 29 ปี 2 เดือน

2. อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) และอัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate) ข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2536 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 รวมระยะเวลา 15 ปี 3 เดือน

3. อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index) และอัตราดอกเบี้ย MLR (Minimum Loan Rate) ข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 รวมระยะเวลา 14 ปี

4. อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index) และอัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate) ข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 รวมระยะเวลา 14 ปี

โดยข้อมูลทางสถิติได้มาจากข้อมูลอ้างอิงจาก website <http://www.bot.or.th> ของธนาคารแห่งประเทศไทย และศูนย์การเงินและการลงทุน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Finance and Investment Center: FIC)

1.5 นิยามศัพท์

การคาดการณ์เงินเฟ้อ (Expected Inflation Rate) หมายถึง อัตราเงินเฟ้อที่ประชาชนทั่วไปในระบบเศรษฐกิจหนึ่งคาดในขณะนั้นว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การคาดการณ์เงินเฟ้อในระดับสูงกว่าปกติมีผลต่อเศรษฐกิจมหภาค 2 ด้าน คือ การใช้จ่ายของเอกชนและอัตราค่าจ้าง เมื่อประชาชนคาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ในระดับสูงและสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจะทำให้ประชาชนใช้จ่ายในปัจจุบันมากขึ้น

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index : CPI) หมายถึง ตัวเลขทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการที่ครอบครัวหรือผู้บริโภคซื้อหามาบริโภคเป็นประจำ ในปัจจุบันเปรียบเทียบกับราคาในปีที่กำหนดไว้เป็นปีฐาน ซึ่งดัชนีราคาผู้บริโภคที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (Headline Consumer Price Index : Headline CPI) ซึ่งเป็นดัชนีราคาสินค้าประเภทต่างๆ ที่ประชาชนทั่วไปบริโภคโดยไม่หักกลุ่มรายการสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างรวดเร็ว เช่น กลุ่มอาหาร และเชื้อเพลิง

ดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index : PPI) หมายถึง ตัวเลขทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าที่ผู้ผลิตสินค้าและบริการในประเทศได้รับ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งเปรียบเทียบกับปีฐาน

อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาของปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับดัชนีราคาของปีก่อน หรืออัตราการเปลี่ยนแปลงที่เปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกัน การวัดอัตราเงินเฟ้ออาจวัดด้วยดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index: PPI) หรือ ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI)

อัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี

อัตราดอกเบี้ย MLR (Minimum Loan Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

อนุกรมเวลา (Time Series) หมายถึง ชุดของข้อมูลที่เก็บรวบรวมตามระยะเวลาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่องกัน ข้อมูลที่แสดงการเคลื่อนไหว ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาเป็นช่วง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเก็บเป็นรายเดือนรายวัน รายไตรมาส หรือรายปี ขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ข้อมูลอนุกรมเวลามีประโยชน์มากในการวิเคราะห์และการตัดสินใจวางแผนทางธุรกิจหรือคาดคะเนขั้นแผนงานให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด โดยใช้ข้อมูลในอดีตเป็นพื้นฐานในการพยากรณ์ข้อมูลในอนาคต